

L A G A R T O F E R N A N D E Z

SOMNI DE MICO
SUEÑO DE MONO
MONKEY'S DREAM

NOTES D'UN DIARI INEXISTENT
NOTAS DE UN DIARIO INEXISTENTE
NOTES FROM A NON-EXISTANT DIARY

**SOMNI DE MICO
SUENO DE MONO
MONKEY'S DREAM**

NOTES D'UN DIARI INEXISTENT
NOTAS DE UN DIARIO INEXISTENTE
NOTES FROM A NON-EXISTANT DIARY

LAGARTOFERNANDEZ

MUSEU D'ART DE GIRONA
Del 20 d'abril al 9 de juny de 2002

Exposició

Idea i creació: Daniel Fernández
Producció i organització: Museu d'Art de Girona
Coordinació: Mercè Pibernat
Muntatge: Jaume Soler
Retolació: Joan Masergas

Catàleg

Textos i fotografies: Daniel Fernández
Disseny: Daniel Fernández
Coordinació: Mercè Pibernat
Assessorament lingüístic: Roser Sala
© dels textos: Daniel Fernández (menys Pedro Páramo, de Juan Rulfo)
© de les fotografies: Daniel Fernández
© de l'edició: Museu d'Art de Girona, 2002
Impressió: Palahí, AG
Dipòsit legal:

Museu d'Art de Girona

Direcció: Josep Manuel Rueda
Conservadors: Carme Martinell i Toni Monturiol
Administració: Mont Pujolriu i Miquel Tostón
Manteniment: Jaume Soler
SAP: Eva Abellí, Àlex Gallardo, Ricard Fàbrega, Josep Ramió i M. Teresa Sánchez-Piqueras
Col·laboradors: Clara Baquelaine, Herminia Bas, Elena Boix, Rosa Eva Campo, M. Antònia Clarà, Anna Moreno, Mercè Pibernat, Pili Ramírez i Andreu Solé

Agraïments

Agraïxo amb tot el meu cor l'ajut de l'Elena Boix: ella ha cregut amb mi des del principi. Sense la seva fe en el meu treball aquest llibre i l'exposició al Museu d'Art de Girona no haguessin estat possibles.

A la Glòria Bosch i la seva sensibilitat per a reconèixer en el meu treball al qui busca l'essència dels éssers humans a través d'experiències en terres llunyanes.

A la Mercè Pibernat pel seu treball amb la traducció dels meus textos al català.

Al Sr. Lobo per haver sabut traduir en música el missatge contingut en les meves fotos i en els meus escrits.

A tots aquells amics i amigues que amb la seva vida nòmada em varen inspirar a començar a caminar per a descobrir-me a mi mateix.

I sobretot, agraeixo a tots els protagonistes anònims d'aquest llibre el mirall imaginari que, sense saber-ho, han posat davant meu, on m'he vist i he pogut veure reflectida la glòria i la misèria que conformen l'espècie humana: tots som iguals en la diferència.

A Britt, perquè ella va ser la dona que em va ensenyar el camí del nòmada.
A Britt, porque ella fue la mujer que me enseñó el camino del nómada.
To Britt, because she's the woman who showed me the nomad's trail.

Als meus pares, perquè els dec la Vida.
A mis padres, porque les debo la Vida.
To my parents, because I own them Life.

La vida és un pont. Creua'l, però no hi construeixis la teva casa a sobre.
Proverbi indi

La vida es un puente. Crúzalo, pero no construyas casa sobre él.
Proverbio indio

Life is a bridge. Cross over it, but build no house on it.
Indian proverb

Vicente Fox a la carrera cap a la presidència de Mèxic. Mèxic D.F. Desembre '99
Vicente Fox en la carrera hacia la presidencia de México. México D.F. Diciembre '99
Vicente Fox racing towards the presidency of Mexico. Mexico City. December '99

SUMMER IN THE STEPPES

Ulan Bator, Mongolia, 16th august 1999

Boarding pass and a seven hour wait at Moscow Airport. The air-con doesn't work and they say its 32 degrees outside this afternoon. Sausages and mash potato on the menu. Those Iranians have been waiting five days for a plane which will never arrive: we know in which direction the Mecca is, second corridor, before the lady's toilet.

Ulan Bator is seven hours flight' away, refuelling in Siberia and microwaved fish at 5AM. The Russians are born sad, and they cover their fate by wearing melancholy...those eyes...

Sunrise and landing in the Green Country. The land is unbroken: no fences, no fields, just endless rolling hills, waves of green moving out to the horizon. Falcons playing hunting games in the silence of twilight: it's summer in the Steppes.

Mongolia, where the bones of dead animals have a soul, and the ghosts of the lamas play around the old stupas.

A cow comes out of a building, the Theatre of the People, in the main square. A concrete sculpture salutes the workers of yesterday. The Great Khans had been gone a long time when Stalin arrived, with the hammer of ideology and blood. Now the Mongols awake again free, embracing Buddhism and Capitalism as the two religions leading into an unknown future. The blind beggar throws the coins outside the temple, and with a touch of his fingers he will read your luck. Give him thousand togrogs and let's go now: open the bottle, c'mon...Genghis Khan is the name of a rough vodka, drink your hero, break the bottle and think of the Lost Empire...The skeleton of a mare shows the way the last horseman took in autumn. My thoughts are disconnected now; I must be drunk already...

In the bus station a beautiful girl, an old soldier, a sick woman, a proud teen are selling boiled eggs, probably the same those Chinese businessmen are eating while waiting for flight 385 to Beijing. They slurp water from a small dish: noisy thirst, shiny suitcases.

Ovoo. Mongòlia
Ovoo. Mongolia
Ovoo. Mongolia

Els ulls de Buda. Nepal
Los ojos de Buda. Nepal
Buddha's eyes. Nepal

12

J H A K R I

Changu Narayan, Nepal, 30 d'agost 1999

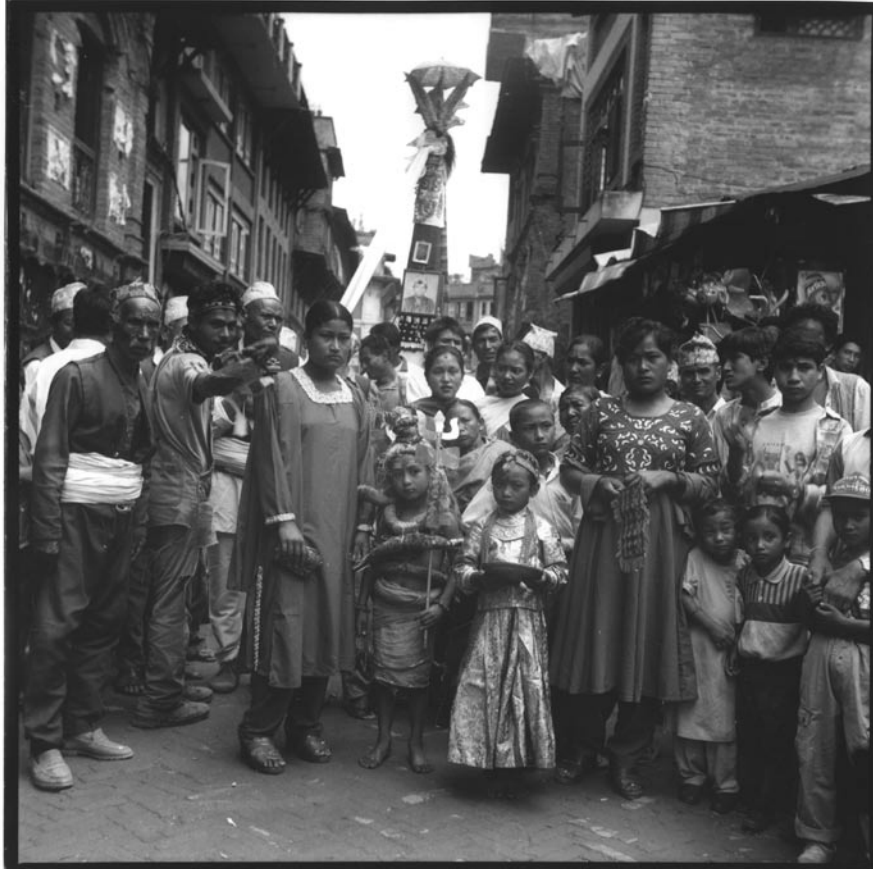
Des que vaig arribar al Nepal he volgut conèixer personalment un jhakri. Quan vàrem pujar als llacs de Goisaicunda, amb motiu del festival de Janai Purnima (de la Lluna Plena d'agost) vàrem trobar-ne molts, carregant els seus timbals i cascavells rituals: són personatges carismàtics que canten i ballen en honor dels déus, especialment en honor del Senyor Shiva. Són també els me-dicinaires, bruixots i doctors per la majoria de la població rural del país. Un professor d'una escola propera al monestir de Changu Narayan, a la vall de Kathmandú, em va dir un dia que en coneixia un que estava prop d'allà. Avui hem anat a cercar-lo a la sortida de classe, i ens ha portat a casa de Ramchandra.

Ramchandra Karki té 29 anys, però els seus ulls marrons parlen de més, molts més. Li dic que els té bonics, però després penso que era més educat dir que són, ahora, càlids, savis i poderosos.

Hem arribat enmig d'una cerimònia: no té res d'espectacular, veïns i coneguts segueixen xerrant, fumant i bevent te mentre el jhakri canta i toca l'esquena de la pacient. És una dona d'uns 40 anys: pateix espasmes nerviosos i té dolors aguts a la zona renal. Quan arribem, Ramchandra ja ha executat el ball i la música ritual per a invocar l'ajuda dels mantres, acompanyat del timbal i els cascavells. Ara el cant és més greu i pausat (em diu que està nomenant els déus), som a dins de la casa i ell continua amb els massatges mentre sosté encens fumejant. Quan acaba, ella es torna a queixar. El dolor ara es mou per l'esquena sense parar. Jhakri la tranquil·litza dient-li que això és normal, i li demana tornar l'endemà, i tornarà a cantar i resar abans de banyar-la amb aigua bullint. Només llavors ella es guarirà.

13

Ha parat de ploure. Santosh em diu que Ramchandra m'ha convidat a casa seva en el futur, quan jo hagi après prou nepalí que em permeti aprendre més secrets de la saviesa i el poder dels mantres. Ens mirem fixament als ulls una altra vegada i recordo la història del Lama i el Jhakri que ens van explicar un vespre durant el peregrinatge a Gosaicunda. Lama i Jhakri eren dos germans i tots dos posseïen el llibre dels Tantra-Mantres, el llibre de l'esperit de la saviesa. Un dia els dos germans es van barallar i va començar una guerra de poders terrible: Lama va robar el llibre a Jhakri i el va llençar al foc. Jhakri, en descobrir-ho, es va empassar les cendres de la foguera i d'aquesta manera la saviesa va passar a formar part del seu propi cos. De llavors ençà, cap jhakri necessita el llibre per transmetre la saviesa màntrica: Lama i Jhakri tenen papers ben diferenciats i importants al Nepal. La gent s'adreça a un jhakri quan està malalta, i demana els serveis d'un lama quan està a punt de morir, o per invocar els poders benignes de la natura, com la pluja o una collita abundant. L'un no necessita el llibre, l'altre llegeix les paraules sagrades a cada cerimònia. Novament les dues grans religions del Nepal s'entrecreuen i complementen: Lama posseeix el coneixement de Buda, Jhakri invoca el terrible Shiva hindú. O com els nepalís diuen: "les dues religions són de fet la mateixa, o no és Buda la novena reencarnació del déu Vishnu...?".

Festival de Gai Jatra o de la Vaca. Bhaktapur, Nepal, Agost '99
Festival de Gai Jatra o de la Vaca. Bhaktapur, Nepal, Agosto '99
Gai Jatra or Cow's Festival. Bhaktapur, Nepal, August '99

INDIA . FIEBRE EN BENARÉS

Jaisalmer, 16 de septiembre 1999

Sin energía para estar demasiado lejos del ventilador. Exhausto después de una mala noche en el autobús y una diarrea que juega con mis tripas. He decidido tomármelo con tranquilidad y descansar. Escribir, sí...

Dos semanas atrás llegaba a Benarés, donde los vivos y los muertos se encuentran y se mezclan a orillas del Ganges. "Llámame Chandra; ven conmigo, ven..." Mi nuevo compañero es un viejo que ha conducido y dormido en su triciclo mas de treinta años: ojos rojos y nerviosos. Me lleva hasta un ghat, una de las miles de escaleras sagradas que acaban en el río: creí llegar al Infierno, o al Purgatorio, si los Hindúes tienen uno...

Cinco cuerpos arden en la noche oscura, y de repente descubro el olor de la Muerte: la carne es dulce, cuando el alma ha abandonado el cuerpo en búsqueda de la próxima reencarnación. No me siento demasiado bien, Chandra sigue hablando muy rápido y lo único que puedo hacer es mirar sus labios; discurso mudo acerca de rituales y creencias. Veo su cara perfilada por el agua ardiendo, las llamas reflejándose en el río. El olor es lascivo, quiero irme de aquí pero no puedo escapar a la visión de la hoguera humana.

Decido quedarme y descubro la gente alrededor: ángeles perdidos, esperando la mañana que llega para disolverse con la primera luz. No se mueven, no les puedo ver las caras, únicamente los ojos mirando a través de mi cuerpo, más allá de la sustancia de este mundo y del peso de mi mortalidad. Su luto es blanco y velan por sus familiares perdidos. Sus ropas reflejan el rojo del fuego, y las sombras bailan alrededor de sus hombros cansados. Ellos no se han percatado de mi presencia, porque ellos son los guardianes de otro mundo, donde la desilusión es solo un espejismo, y el equilibrio espiritual es alcanzado mediante desapego: no hay lágrimas, la Muerte es una ocasión para festejar la ultima y más deseada Libertad. Trato de entender...y siento que no he sido invitado. Hace mucho calor... mucho calor.

Me siento enfermo ahora. Chandra señala las cabezas de los cadáveres y habla de visiones de cerebros explotando, y ya no se como hacerle cerrar su maldita boca.

Empiezo a caminar y el guarda del lugar me coge del brazo. No hay necesidad de hablar, sé que es momento de pagar por mi curiosidad. "La madera es cara, señor, estoy seguro de que usted puede ayudar a la familia". Saco un puñado de rupias de mi bolsillo sintiendo que he estado aquí más de tres horas, tres años; el sudor es un estado de ánimo, y el humo una condición bajo la cual el tiempo y el espacio cambian de significado. Cenizas benditas y un perro que llora. Me escapo corriendo, y al doblar la primera esquina me encuentro de cara con Chandra, montando su viejo triciclo. "Le llevo a su hotel, señor" . No tengo fuerzas para negarme. "No me mire así, señor. Usted quería ver esto, y yo se lo he mostrado. Nadie dijo que esto sería agradable. Ustedes los occidentales tienen ideas extrañas sobre la Muerte, y muchos de ustedes no pueden soportar su proximidad. Si, la Muerte tiene un olor particular, un sabor especial, un sonido único."

...¿estoy inventando el diálogo o fue realmente esto lo que pasó? El calor y la fiebre me hacen soñar mi propia realidad, pasado y presente, imposible choque y encuentro, como los sentimientos encontrados de repulsión y atracción que experimenté la noche del Ganges Negro.

...estoy sediento...quiero agua...quiero dormir.....

Destinació: Kashemir
 Destino: Kashemir
 Destination: Kashemir

Tren destinació Jaipur: Naag (transvestit)
 Tren destino Jaipur: Naag (travesti)
 Train destination Jaipur: Naag (transvestite)

L E A V I N G A G R A

He asks me for a cigarette, and when he lights it I know there aren't any plans after the last puff. The smoke will stay forever in the mouth of the young Prince, the old Beggar. He will carry on cleaning the sticky floor, but I'll never see his teeth, the cloud of nicotine won't let me see through, and I can only imagine his bitter smile when I ask him what he wants to do, to become. "When, now, tomorrow, in ten years time? Will you tell me?" ...I feel stupid when the Taj-Mahal disappears in the steam of this hot afternoon: the river is filthy, the water is boiling and the cows aren't holy when searching for food in Wasteland.

INTERLUDI [proximitats]

मानमाथि क्षेप्यास्त्र प्रहार

नेपालका लागि जापानी सहयोग उल्लेखनीय

छ। तर पाकिस्तानले सो कुराको खण्डन गरेको छ।

पाकिस्तानले सो विमानमा रहेका १६ जना सैनिकको शव घटना भएको २४ घण्टापछि आजसम्म पनि फेला नपरेको बताएको छ। भारतीय सेनाले सो विमानमा हतियार राखिएको हुनसक्ने दाबी गरेको छ।

तर पाकिस्तानले नराखिएको जनाएको छ।

पाकिस्तानी अधिकारक्रमको प्रतिवाद गर्ने भएको दावी गरेका छन्।

पाकिस्तानी प्रधानमन्त्री मन्त्रिपरिषद्को आपत्कालीन बैठकले घटनासम्बन्धमा

गर्नुभएको बताइएको छ।

हिजोको घटनाका

नयाँ दिल्लीमा पत्रकारहरूसित कुराकानी गर्दै भारतीय अर्थमन्त्री यसवन्त सिन्हाले भन्नुभयो—यो एउटा पृथक् घटना हो। यसबारे बढाइचढाइ गर्नु आवश्यक छैन।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

नयाँ दिल्लीमा पत्रकारहरूसित कुराकानी गर्दै भारतीय अर्थमन्त्री यसवन्त सिन्हाले भन्नुभयो—यो एउटा पृथक् घटना हो। यसबारे बढाइचढाइ गर्नु आवश्यक छैन।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

उहाँले सीमा क्षेत्रमा स्थिति यथावत् रहेको र हतारिनुपर्ने कुनै कारण नभएको बताउनुभयो।

काठमाडौं, साउन २६ गते। वन तथा भू-संरक्षणमन्त्री महन्थ ठाकुरसँग आज उहाँको कार्यकक्षमा जापानको पृथ्वी प्रोजेक्टको प्रतिनिधिमण्डलले भेट गयो।

सो प्रोजेक्टले मकवानपुर जिल्लाको डाँडाबास गाउँ विकास समिति अन्तर्गत

संरक्षण गर्ने, गत वर्ष

संवेदनमा करीब रु.

र खर्च गर्ने, गाविसका

रीका जनताका लागि

स्था गर्ने तथा त्यहाँका

दावरबाट आत्मनिर्भर

आर्जन गर्ने कार्यक्रम

मन्त्री ठाकुरले जापान

लाई धेरै सहयोग प्राप्त

गर्दै यस किसिमको

जापानीहरूबाट

रा सिकने मौका पाउने

शिक्षक यासाकाजु

लमा यस किसिमको

गर्न पाएकोमा खुसी

रासस

एवं लगानी

सको आधार

साउन २६ गते।

रिसय,

यी संस्थाहरूले कानून

महिलालाई यस किसिम

बढी सहभागी गराउँदै

महिला कानून व्यवसाय

पलायन हुँदै जान थाले

अधिकता भई का

हाल शान रिसर्च इन्स्टि

निर्देशक सञ्जु थापा का

व्यवसायप्रतिको वित्तीय

पेश

हा

यस

क

शिल्पा शिल्पा

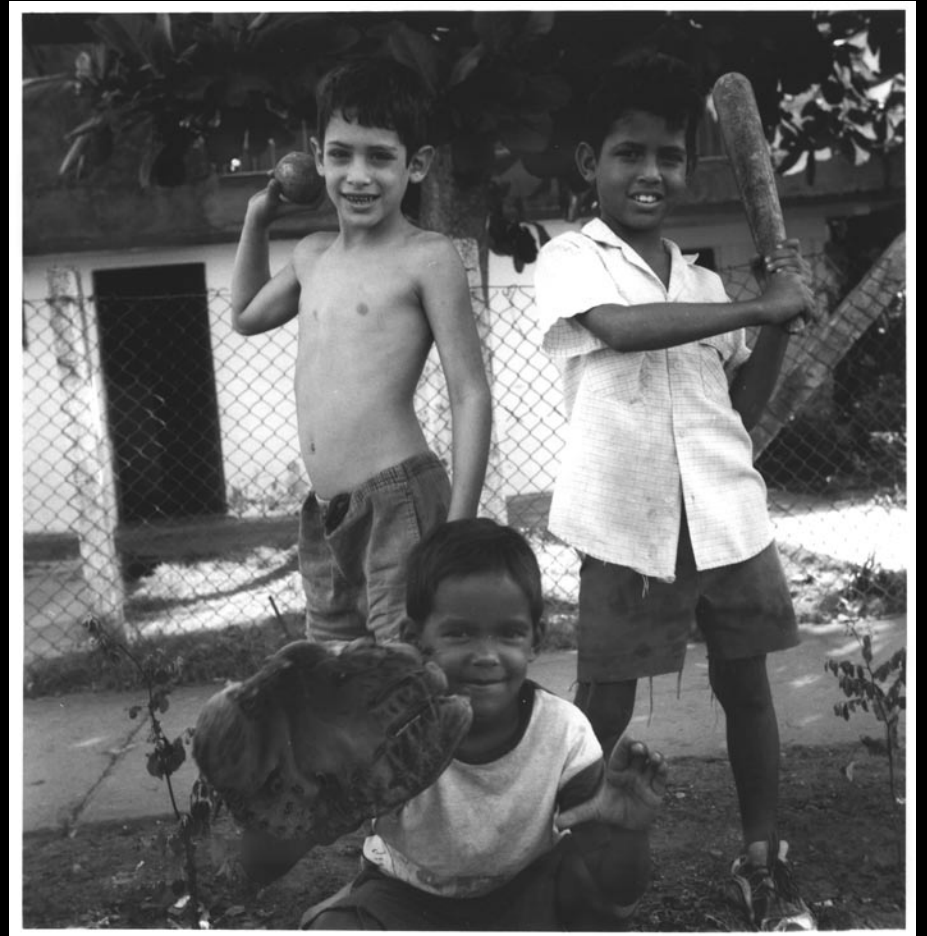
हालसम्म अदालतले महिला हक अधिकारका विषयमा कतिपय निर्णयहरू गर्नुपर्दा २०२० सालमा निर्मित २०३३ सालमा संशोधित। मुलुकी ऐनलाई नै आधार मानेर निर्णय गर्ने गरेको छ। र, विद्यमान कानूनलाई कार्यान्वयनमा नल्याइनुले महिलालाई पछि पार्न खोजिएको आभास हुनथालेको महिला

24 INTERLUDIO [proximidades]

INTERLUDE [proximities]

Bhaktapur, Nepal

Nueva Gerona, Isla de la Juventud,

Pushkar, India

Habana Vieja, Cuba

Naldum, Nepal

Habana Vieja, Cuba

Pushkar, India

La Habana, Cuba

Pushkar, India

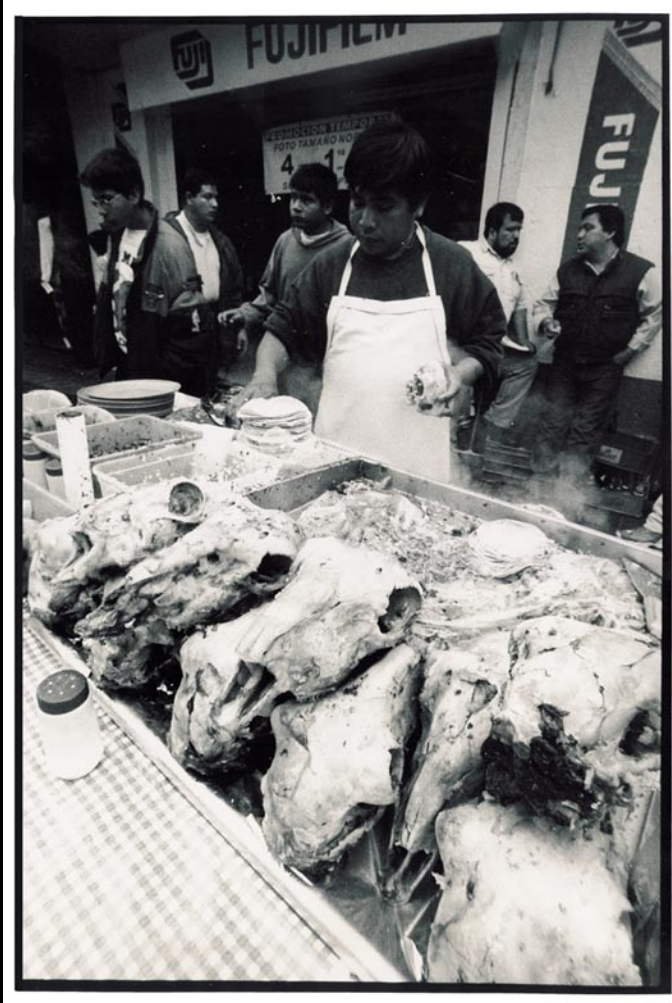

Els maies tzotzils, o homes rat-penat. Acteal, Chiapas, Mèxic
 Los Mayas Tzotziles, o Hombres-Murciélago. Acteal, Chiapas, México
 The Tzotzil Mayans, or Batmen. Acteal, Chiapas, Mexico

L l e g i n t a J u a n R u l f o
L e y e n d o a J u a n R u l f o
R e a d i n g J u a n R u l f o

Mèxic D.F. - Nadal 1999
México D.F. - Navidad 1999
Mexico City - Christmas 1999

Nadie vino a verla. Así estuvo mucho mejor. La muerte no se reparte como si fuera un bien. Nadie anda en busca de tristezas.

Tocaron la aldaba. Tú saliste.

-Ve tú -te dije-. Yo veo borrosa la cara de la gente. Y haz que se vayan. ¿Que vienen por el dinero de las misas gregorianas? Ella no dejó ningún dinero. Díselos, Justina. ¿Que no saldrá del Purgatorio si no le rezan esas misas? ¿Quiénes son ellos para hacer la justicia, Justina? ¿Dices que estoy loca? Está bien.

Y tus sillas se quedaron vacías hasta que fuimos a enterrarla con aquellos hombres alquilados, sudando por un peso ajeno, extraños a cualquier pena. Cerraron la sepultura con arena mojada; bajaron el cajón despacio, con la paciencia de su oficio, bajo el aire que les refrescaba su esfuerzo. Sus ojos fríos, indiferentes. Dijeron: "Es tanto". Y tú les pagaste, como quien compra una cosa, desanudando tu pañuelo húmedo de lágrimas, exprimido y vuelto a exprimir y ahora guardando el dinero de los funerales...

Y cuando ellos se fueron, te arrodillaste en el lugar donde había quedado su cara y besaste la tierra y podrías haber abierto un agujero, si yo no te hubiera dicho: "Vámonos, Justina, ella está en otra parte, aquí no hay mas que una cosa muerta."

Mèxic, desert de San Luis de Potosí, 8 de gener 2000

A Wadley el tren no para mai. Diuen que van vendre el ferrocarril al gringo, o a l'anglès; no importa, realment. La vella iguana beu el silenci, i la nit de la Lluna Negra portarà la saviesa del cactus. Els coiots ploren de fam, i els matolls cremen en el foc arenós. Peyote parla: Rafael va haver de vomitar el seu passat abans de trobar-se amb les ensenyances del Jícuri. Va entrar al desert fa tres nits, i ballant al voltant del foc va somniar que trobava el Jaguar Blau i una mandíbula de gos. Va resar i va cridar demanant ser transformat en un gat salvatge, però els estels eren massa a prop, massa lluny per poder escoltar-lo. S'alça el dia: el sol torna a sortir i la tisana de cactus fa estona que s'ha acabat, però Rafael no pot dormir, el seu crit al cel encara no ha estat respost, o potser la resposta és allà des del principi dels temps. Les cabres, novament passant a prop nostre, menjant pedres: elles són els únics immortals que van decidir caminar fins al final de l'infinít polsós.

México, desierto de San Luis de Potosí, 8 de enero 2000

En Wadley el tren no parará nunca más. Dicen que vendieron el ferrocarril al gringo, o al inglés; no importa, realmente. La vieja iguana bebe el silencio: la noche de la Luna Negra traerá consigo la sabiduría del cactus. Los coyotes lloran de hambre, y los matorrales arden en el fuego arenoso.

Peyote habla: Rafael tuvo que vomitar su pasado antes de encontrarse con las enseñanzas del Jícuri. Entró en el desierto hace tres noches, y bailando alrededor del fuego soñó que encontraba el Jaguar Azul y una mandíbula de perro. Rezó y gritó pidiendo ser transformado en un gato salvaje, pero las estrellas estaban demasiado cerca, demasiado lejos para poder escucharle. Amanece: el sol sale de nuevo y la tisana de cactus se acabó horas antes, pero Rafael no puede dormir, su grito al cielo aun no fue respondido, o quizás la respuesta esta ahí desde el principio de los tiempos.

Las cabras, de nuevo las cabras pasando cerca de nosotros, comiendo piedras: ellas son los únicos inmortales que decidieron caminar hasta el borde del infinito polvoriento.

LLUNANOVALUNANUEVANEWMOON

San Luis Potosi desert, Mexico, 8th January 2000

In Wadley the train doesn't stop anymore. They say it was sold to the gringo, or to the English, doesn't matter really. The old iguana drinks silence: the night of the Black Moon will bring the wisdom of the cacti. The coyotes cry their hunger and the bush is burning in the sandy fire. Peyote speaks: Rafael had to vomit his past before meeting the teachings of the Jicuri. He entered the desert three nights ago and dancing around the bonfire he dreamed of blue jaguars and the jaw of a dog. He prayed, screaming to become a wild cat, but the stars were too close, too far, to hear him. Dawn: the sun rises again and the cactus tea is gone a while ago, but Rafael can't sleep: his plead to the sky wasn't yet answered, or maybe the answer has been there since the begining of time. The goats, again the goats passing by, eating stones, they are the only immortals that decided to walk until the end of the dusty infinite.

LES MARES DEL SILENCI

Acteal , Chiapas, Mèxic, febrer 2000

L'exèrcit envolta les seves terres. Ara diuen que les seves plantes de cafè seran venudes a una d'aquestes grans companyies sense cara: res de nou després de cinc-cents anys de dominació. Mira els ulls d'aquesta gent, i descobriràs què significa la resistència sense ideologia.

Ideologia: és una paraula moderna que no té res a veure amb estacions, amb collites, amb fe.

Aquesta no és època d'herois. Els maies han resistit i sobreviscut als temps de grans discursos, de paraules buides, de creu i espasa. No existeix la realitat perfecta, però ningú busca la perfecció al país dels tzotziles.

Al capvespre pots reconèixer l'olor del silenci entre aquestes dones. És un silenci que té milers d'anys d'antiguitat, amb un gust semblant a la lentitud de la rotació de la Terra, que sona com la cançó oblidada que ens parla de supervivència: no hi ha necessitat de recordar les paraules, coneixeràs els versos quan et despertis al matí i vulguis alimentar la teva família, quan lluitis per conservar les teves terres. Potser el més greu de les mentides és que els nens ja no riuen tan sovint.

Trenc d'alba. El foc escalfa la cuina de nou. Elles caminen sense fer soroll, carregant bebès i llenya, grans de cafè i frijoles; els seus ulls són profunds i negres. Antics. Elles són les pro-pietàries dels seus somnis.

No hi ha lloc per a contradiccions quan la vida és naixement i mort: un cicle infinit que reflecteix la presència de la Mare.

[Maria dona de mamar al seu petit. Li canta una cançó de bressol en veu baixa.]

La resta és tan sols soroll.

CUBA-NOTAS DE UN DIARIO INEXISTENTE

México DF, 27 de marzo 2000

Che Guevara sufría un ataque de asma en la jungla boliviana, de nuevo, en el documental francés que emitían en televisión, la noche misma de mi llegada al DF desde La Habana: una de esas no-coincidencias. Estoy solo de nuevo, exhausto y maravillado después de vivir la explosión de energía y vitalidad de aquella isla: "El Caribe tiene sangre africana, hermano!" Apenas he salido de la habitación del hotel en dos días, tengo que digerir todo lo que vi y viví allí. Cansancio.

"Venceremos". En el país de "Aquí no se rinde nadie", el día a día es la lucha contra el embargo del gringo. La Lucha, como ellos llaman a la tarea cotidiana de salir a la calle y conseguir leche y tocino para los de casa.

La decadencia tiene una belleza propia, en la Habana las viejas mansiones son las más bellas del mundo, es el polvo del socialismo: "somos seis familias viviendo aquí, corazón". Pase usted, por favor. Los antiguos propietarios viven en Florida ahora, dicen misa y rezan por la muerte de Castro, con la esperanza de que Dios oiga sus ruegos antes de que mueran o de que olviden como eran las calles del Vedado.

La colada está colgada en el balcón, los chavales tiran besos al aire, jugando a adivinar tu nombre. Música caliente en la radio del tenderete de café: este es el último cigarrillo y no hay más en el bolsillo, Negro. Habana Vieja; paseo por las calles con el Gordo, mas tarde fumamos un canuto al lado de la Factoría: calle Águila, número 318. Acuérdate para la próxima vez. Solo tienes que silbar, y salgo. "Me guardo uno para fumármelo con mi chica luego, oká?" Entre risas hablamos de reagge y hip-hop, "no se que os ha dado con la música Salsa,

todos esos viejitos de repente tan famosos, te tengo que hacer escuchar el rap habanero, Mihermano. Oye, acuérdate de la camiseta rasta cuando vuelvas por aquí, oká?"

"No nos olvidéis, por favor": el visitante es la única esperanza para los cubanos de seguir en contacto con el mundo exterior. Las cosas aquí son claras: ellos son pobres, y tu NO. Esta es una posición en la que te encuentras tan pronto como aterrizas en la isla; la diferencia es obvia, un billete de avión para salir de aquí define la libertad. Ellos pueden ver el dulce, pero no lo pueden probar. No hace gracia. El viajero es alguien deseable, la presencia del extranjero materializa las tentaciones que transforma el Socialismo Perfecto en insatisfacción. Es verdad lo que estoy diciendo? Hmmm... , te he molestado ahora? No te preo-cupes, siempre puedes esconderte en el paraíso tropical construido para los turistas en Varadero, Club Red. Descansa y bucea entre los corales, al fin y al cabo, tu viniste de vacaciones...

46

"No se vayan, quédense con nosotros, ahora mismo encuentro algo para la cena, mi casa es su casa": Julia, la Madre, su esposo en prisión, su sobrina en edad de casarse, su hijo hablando de su hermano en Miami. Julia, la mujer de los pechos enormes que un día alimentaron a cinco, ojos que hablan de necesidad y que reflejan generosidad.

Los cubanos saben que el capitalismo tampoco les salvará, ellos solo quieren lo mismo que tu o que yo...y puede que ellos sepan mas que tu y que yo: debes ir a La Habana para aprender acerca de sensualidad y belleza, acerca de igualdad, orgullo y supervivencia. Acerca de hospitalidad y destino no elegido.

Nos robaron las cámaras de fotos, nos dijeron que fue una chica venida de Guantánamo a hacer fortuna en la gran ciudad: jinetera desesperada, prostituta a tiempo completo. "Esto es Cuba, Daniel, la verdadera Cuba" me dice Jorge, desde el asiento trasero del gran Pontiac '56, en el que recorreremos la ciudad inmersos en la búsqueda frenética de los aparatos. Estoy sudando de nuevo y mas enfadado conmigo mismo que con la ladrona. Vuelvo la cara hacia

Jorge, y en sus ojos rojos veo la mirada del que odia al Barbudo pero no tiene suficiente valor como para saltar a la balsa. Es duro sentir la frustración del pobre diablo a mis espaldas: creías que el Caribe es únicamente esa hermosa mujer acercándose hacia nosotros? Son muchos los que sueñan en escapar. "No quiero hablar de política ahora, miamor, cástate conmigo y llévame a tu país... no te gustó lo que te hice la noche pasada?" El taxista me pide fuego y siete dólares sin favor. Cigarrillo negro, punto y aparte.

Las tres de la madrugada y solo hay ron para beber en este bar; aguardiente en la garganta, tabaco fuerte en los pulmones. Este es un sitio por donde los turistas no pasan. Curiosidad ebria, la temperatura es alta sobre y bajo la piel oscura, historias de la guerra en Angola, de fuertes convicciones, de una amante ruso que se marcho hace ya demasiado tiempo... pero quizá todo es falso, el ron es una bebida que cambia el sabor del sudor, y ahora está permitido hacer nuevas amistades que olvidaremos al despertar: el lujo del occidental, mírala hermano, joven carne prieta a punto para los alemanes, los españoles, los italianos. El amor se precia en dólares; las palabras tiernas, una vez cerrado el trato.

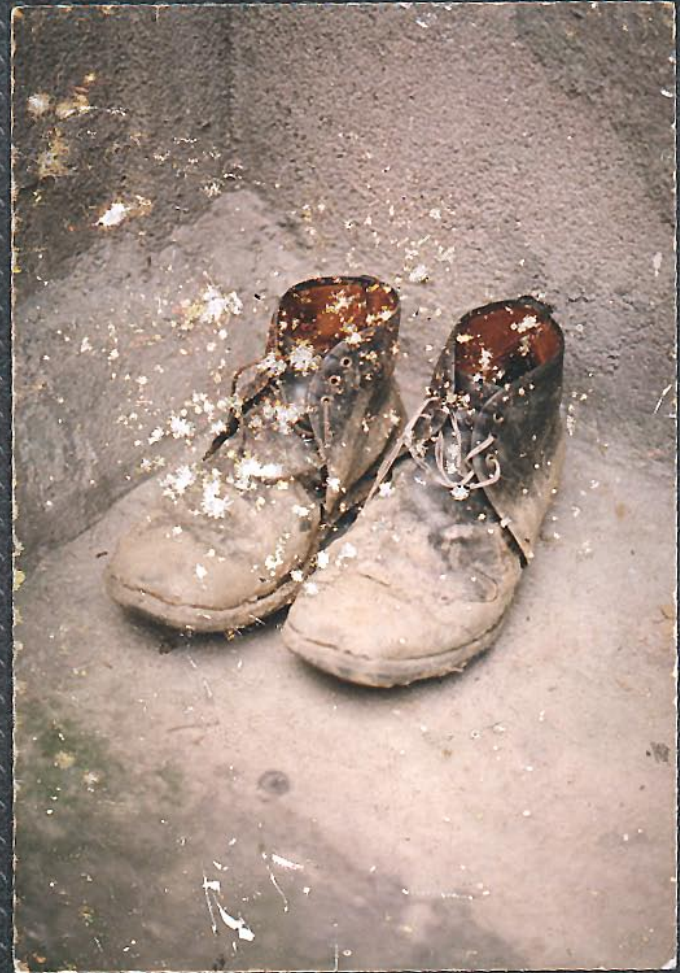
Si encuentras a algunos músicos entre calle Zanja y Capitolio corre a comprar unas cajetillas de cigarrillos, y pregúntales donde venden ron barato. Reparte cigarrillos y abre las botellas, y a ver qué pasa. No importa ahora si no hay nada para desayunar mañana, aun es de noche y nadie te pidió pensar en la suerte de los demás, listo? Pero el alcohol no cuenta, mi amigo, escucha su corazón: fuerte y marcando el ritmo. La fuerza viene de la necesidad: sabes lo que significa sexy? Aun no, hermano. Las seis de la mañana y los músicos no han parado desde medianoche, esos grandes culos, el movimiento de las caderas, lo llevan en la sangre, "una foto un dólar, dos fotos dos dólares,... diez fotos cinco dólares, te hago un precio por tu cara bonita. Eh!, quieres comprar una caja de habanos?"

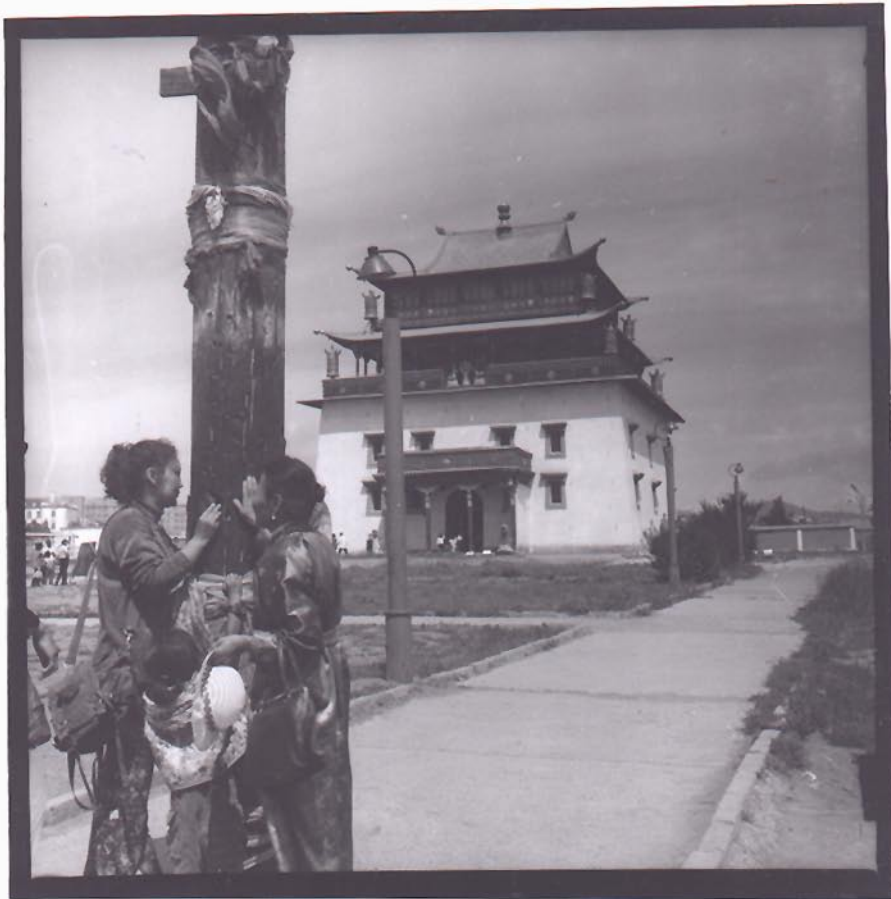
Inventando, todo el mundo inventando el próximo galón de petróleo, la cena de esta noche, la nueva puerta de casa, los recambios del coche... la próxima mañana...

Rolando ha estado llorando. Es algo que no puede esconder más. Él no quiere hablar, pero le prometemos que se sentirá mejor si nos lo explica. Escuchamos una historia de vergüenza y culpa, de sentimientos camuflados: qué es lo que queda, entonces? Ser gay en Cuba significó prisión hasta no hace demasiado. Rolando nos quiere presentar a unos amigos: María y Ángela tuvieron que casarse con Jorge y Fidel. Lesbianas y gays compartiendo techo y falsos matrimonios, la única manera de evitar que el Partido se interponga entre ellos. Ahora, cuando el calor ya pasó, la noche en Santiago de Cuba permite que los sentimientos verdaderos salgan a la luz, y Rolando quiere explicarnos una historia desesperada con intento de suicidio. Ahora la fe en un futuro mejor ha vuelto, y las lágrimas forman parte del proceso de curación, lejos de la desesperanza del pasado. Santiago de Cuba, la Tierra Caliente.

... ..

Me he dormido antes del final del documental: conozco el fin de la historia, el Che cazado por los soldados bolivianos, un hombre solo, un hombre y su sueño. Todo el mundo giró la espalda a la Revolución. Él era un visionario que no pudo hacer nada para evitar sucumbir a sus propios ideales. "Compañero Che Guevara, presente!" Los niños lo recuerdan cada mañana en los himnos escolares. Hace cuarenta años de la Revolución, y los ideales siguen vivos en la isla. Los cubanos están orgullosos de un sistema en el que la educación y la asistencia sanitaria siguen siendo gratis para todos los ciudadanos: Fidel es un terrible y magnánimo padre, su sombra puede destruirte, pero nadie podría quererte más. Castigo y cariño, risas y dolor, exhuberancia y hambre. Eso es la vida, podrías contestarme, pero en pocos sitios la he sentido tan próxima, tan real, tan puta, tan hermosa...

nomadic migrations on to an specific land.

rule's that ain't rules:

beautiful and infinite low hills;

I think it makes sense...

question marks...s beautiful voice

because of a food poison attack,

still sleeping inside the bubble that the

emptiness brings back its voice...

**sharing salty tea and looking at
family pictures. People passes by and
she's singing alone,**

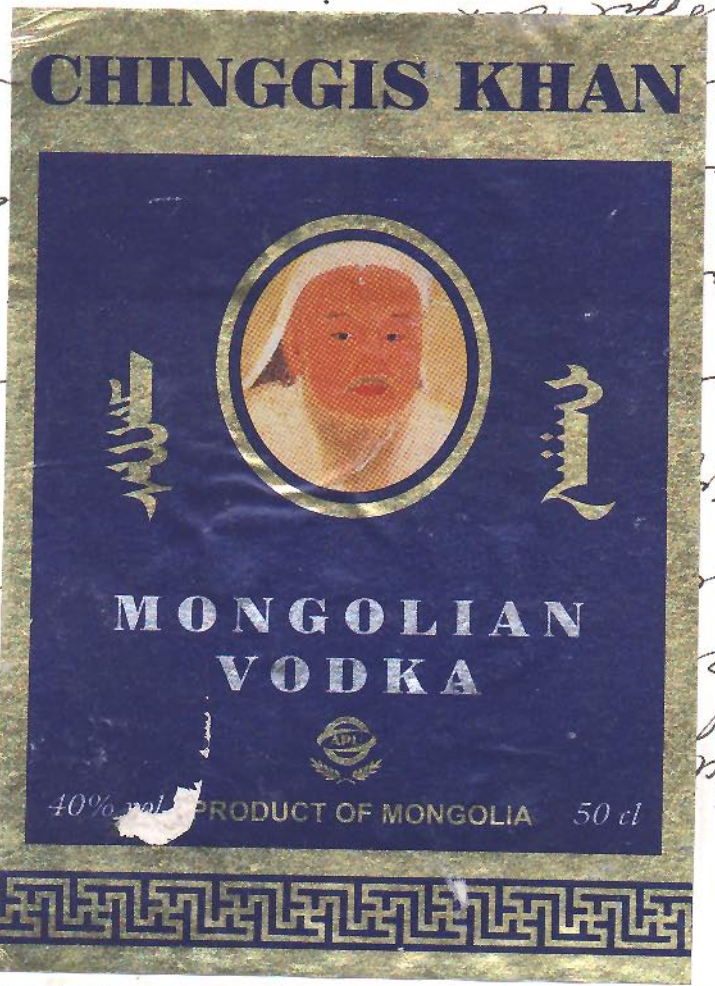
**power stations feed a town of 500.000
come back to the table
the**

*******government*** is planing to
create in winter temperature inversions
and acid rain in the capital.**

« In 1223 the Novgorod Chronicle recorded the arrival from Tartary of a sorceress and two men with her, who demanded one-tenth of everything: 'of men, princes, houses, treasure, of everything one-tenth.' The Russian princess said no. The Mongol invasion was on »

"The day pulls the Century"

TISCHING'S ATIMATION
(you know what I mean)

Handwritten notes in Cyrillic script are visible at the top and bottom of the page. A photograph is pasted in the center, showing a dark, boxy vehicle with a large window in a field. In the foreground, a ram's skull with curved horns lies on the ground. A dried plant stem with two flower heads is placed vertically over the left side of the photograph.

THE NON-HOLY SANDHUS
IN DURBAR Sq.: THE
PERFECT SCENERY FOR
A SNAPSHOT, THEY PREFER
BEING PAVED IN
USD... Kathmandu, 4/08.

«... a sort of Nepali masquerade with costumed processions featuring
small boys banging sticks, miming men dressed in their sisters' saris,
and satirical vignettes poking fun at politician. The real purpose, how-
ever, is to commemorate the soul of those who died in the past year,
with towering paper effigies borne on shoulder litters.»
"Nepal. The Mountain Kingdom."
Kerry Moran

SHAKTI JATRA: THE GULL'S FESTIVAL. Bhaktapur, the day after Janai
Purnima.

He that ruleth his spirit is greater
than he that taketh a city.
- Old Testament

The Kathmandu Post

GOSAIKUNDA LAKE, 7:30 AM. We do the offerings to Lord Shiva. The story says that God came here + drank the water of the lake after been cuppoisoned. Pami, pami, pami... and cold, but the people's glad, and the great energy of the pilgrims and the place is contagious. Singing, dancing, rice and red color powder to The Lord. Some are swimming in the dark water... I feel great!

Back in KTM
I find (finally!) some biris...

श्री कुमारी ब्रास बैंड
नरदवी काठमाडौं मा सानु भाइ
नोट: कुनै पनि धर्मकार्य शुभ विवाह व्रतवन्धको लागि
है हाम्रो धर्म सम्पर्क राख्नु होला।

4th September. The last suite from Nepal.

KUNDALINI AND MEDITATION

ARJAN DASS MALIK

[1994, MANOHAR PUBLICATIONS]

VARANASI, 7th September

" भवतु सर्व्व भोगनम्

" BHAVATU SABBA

May all be

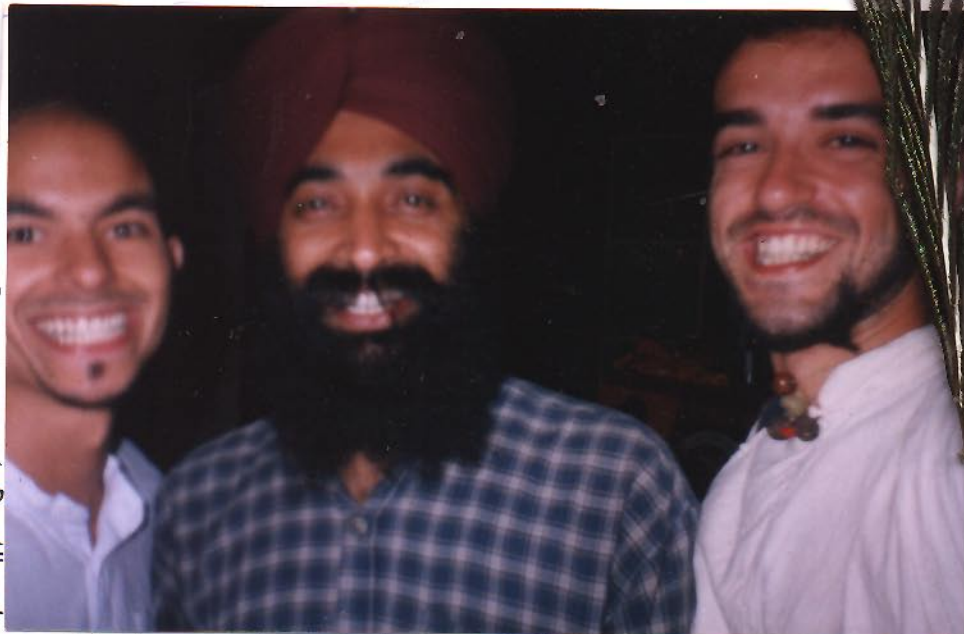
Sadhu, Sadhu, Sadhu

साधु, साधु, साधु

well say.

Sanily, in Varanasi

old city yoga training

RISHIKESH, 8 OCTOBER...

THEM TWO AND THE YOGA TEACHER (WITH ERIK + SURRENDER)

ॐ

Phone-0542-312261

**DOCTOR'S
MARUTI GUEST HOUSE (Near River Ganga)
YOGA (MEDITATION) CENTRE**

Dr. V. N. TRIPATHI,

B 1/86 K, SAHODARBIR, ASSI, VARANASI-221005

ATTENTION-

In railway Station, Bus stand, Air Port, Riksha, Auto-Rikshwa, Taxi Drivers and Commission Agents try to misguide you and take you in Cheater's Hotel. They tell so many Stories, like :-

1. Hotel has been closed.
2. Very far from hear.
3. So many mosquitoes.
4. In night very problem to go there.
5. Stay in Cheap Hotel. So, don't trust any one. Visite yourself. Take auto-riksha or taxi out-side from railway-boundry. If any problem Please Contact by Phone No. 312261.

FINALES DE OCTOBRE, PRIMERO DE NOVIEMBRE

Service Centre
รวมตำรวจ 1155

ระจำวันเกี่ยวกับคดี
จังหวัด... กรุงเทพมหานคร

รายการ 27 OCT. - BANGKOK
PASSPORT STOLEN

เพื่อรับเอกสาร พาสปอร์ต วันที่ 27 มี สิบสอง สิบสี่
เลขที่พาสปอร์ต 38454184-14 มีปลอกทำของลับ
โค 08400 ต่อรับเอกสาร มีหลักฐาน มีรูปถ่าย สิบสี่
24 มี.ค. 42 สิบสองของพาสปอร์ต 28 มี.ค. 42
คืนต่อให้ ต่อ 412 คน 10 สิบสอง ได้มาที่ศูนย์คุ้มครอง
ก. 42 ของพาสปอร์ต 20-30 น. ผู้รับเป็นร้อยที่รับจาก
ขอเอกสารเป็นหลักฐาน มีหลักฐาน มีรูปถ่าย สิบสี่
มีรูปถ่าย 1,900 บาท มีหลักฐาน มีรูปถ่าย สิบสี่
มีหลักฐาน มีรูปถ่าย สิบสี่

กรมท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
Airports Authority of Thailand

BALI

Kawag gave me an answer for why the people look so serene, "balanced". Today's Kaper kiwon, the day where the Leak get more power. The Leak are the Black Magic people in Bali. To my surprise, Kawag tells me that only the Dukums (or Dukuns) are invited to the ritual. The Dukums are the healers, the White shamans of the island. In every village there is a Dukum as well as a Leak. "How come? Don't they fight?" "Yes, but the good cannot exist without the bad, it's why both have to be in the village to keep the balance." A Dukum will fight the demons the leak invokes, but never will denounce to anyone who the Leak is. May be by keeping this tradition the village will always have an equilibrium that makes people look tranquil, with that white smile always ready to host the foreigner...

The BARONG, protector of the Balinese

ESTIU L'ESTEPA

Ulan Bator, 16 d'agost 1999

Targeta d'embarcament i set hores d'espera a l'aeroport de Moscou. L'aire condicionat no funciona i diuen que a fora fa una calor humida de 32 graus. Salsitxes i puré de patata al menú. Aquells iranians fa cinc dies que esperen un avió que no arribarà mai: és fàcil endevinar cap a quina direcció es troba La Meca; segon passadís a l'esquerra, abans del lavabo de se-nyores.

Ulan Bator és a set hores de vol a través de la interminable tundra siberiana: peix amb gust de microones a les 5 de la matinada. Els russos són éssers nascuts de la tristesa, i dissimulen el seu destí tràgic vestint el vestit blau de la malenconia... aquells ulls...

A trenc d'alba, aterratge al País Verd. La terra no ha estat profanada per tanques o conreus, només turons arrodonits, ones verdes gronxant-se vers l'horitzó. Falcons volant en cercles, jocs de caça en la llum ataronjada del capvespre: és estiu a l'estepa.

Mongòlia, on els ossos dels animals morts tenen ànima, i els fantasmes dels lames juguen al voltant dels antics estopes.

Una vaca surt de l'interior d'un antic edifici, el Teatre del Poble, a la plaça central. Una escultura de formigó, coixa, saluda els treballadors de l'ahir. Els Grans Khans se n'havien anat ja feia molt de temps quan Stalin va arribar, amb el seu martell d'ideologia i la seva falç de sang. També ell se'n va anar i ara els mongols es desperten lliures de nou, abraçant el Budisme i el Capitalisme, les dues religions que els acompanyen cap a un destí que ningú endevina. El captaire cec llança les monedes a l'aire, i amb el tacte dels seus dits llegirà el futur. Dóna-li mil togrogs i anem: vinga, vinga, obre l'ampolla... Gengis Khan és el nom d'un vodka fort, beu-te el teu heroi, trenca l'ampolla i pensa en l'Imperi Perdut... L'esquelet d'una euga assenyala el camí que l'últim genet va prendre la darrera tardor. La meua ment és inconnexa ara, dec estar molt begut.

A l'estació d'autobusos una noia preciosa, un vell soldat, una dona malalta, un adolescent orgullós, venen ous durs, probablement

els mateixos que aquells homes de negocis xinesos menges, esperant el vol 385 direcció Beijing. Ara estan bevent aigua d'un plat petit: set sorollosa, maletins brillants.

ÍNDIA - FEBRE A BENARÉS

Jaisalmer, 16 de setembre 1999

Sense energia per allunyar-me massa del ventilador. Exhaust després d'una mala nit en autobús i una diarrea que juga amb els meus budells. He decidit prendre-m'ho amb tranquil·litat i descansar. Escriure, si...

Dues setmanes enrera vaig arribar a Benarés, on els vius i els morts es troben i es barregen al marge del Ganges. "Digue'm Chandra; vine amb mi, vine...". El meu nou company és un vell que ha conduït i dormit al seu tricicle durant més de trenta anys: ulls enrogats i nerviosos. Em porta fins a un ghat, una de les mil escales sagrades que acaben al riu: creia que arribava a l'infern o al purgatori, si és que els hindús en tenen un...

Cinc cossos cremen en la negra nit i tot d'una descobreixo l'olor de la Mort: la carn és dolça, quan l'ànima ha abandonat el cos a la recerca de la pròxima reencarnació. No em trobo massa bé, Chandra continua xerrant molt de pressa i l'únic que puc fer és mirar els seus llavis; discurs mut al voltant de rituals i creences. Veig la seva cara perfilada per l'aigua encesa, les flames reflectint-se al riu. L'olor és lasciva, vull anar-me'n però no puc escapar a la visió de la foguera humana.

Decideixo quedar-me i descobreixo la gent al voltant: àngels perduts, esperant el nou dia que arriba per dissoldre's amb la primera llum. No es mouen, no els puc veure les cares, només els ulls mirant a través del meu cos, més enllà de la substància d'aquest món i del pes de la meua mortalitat. El seu dol és blanc i vetllen pels seus familiars perduts. Els seus vestits reflecteixen el vermell del foc, i les ombres dansen al voltant de les seves espatlles cansades. Ells no s'han adonat de la meua presència, perquè són els guardians d'un altre món, on la desil·lusió és només un miratge, i l'equilibri espiritual és aconseguit per mitjà del distanciament: no hi ha llàgrimes, la Mort és una ocasió per

festejar l'última i més desitjada Llibertat. Intento comprendre... i sento que no he estat convidat. Fa molta calor... molta calor.

Em sento malalt, ara. Chandra assenyala els caps dels cadàvers i parla de visions de cervells explotant, i ja no sé com fer-li tancar la seva maleïda boca.

Començo a caminar i el guarda d'aquell lloc m'agafa del braç. No hi ha necessitat de parlar, sé que és el moment de pagar per la meua curiositat. "La fusta és cara, senyor, estic segur que vostè pot ajudar la família". Trec un gra-pat de rúpies de la butxaca i sento que he estat aquí més de tres hores, tres anys; la suor és un estat d'ànim, i el fum una condició sota la qual el temps i l'espai canvien de significat. Cendres beneïdes i un gos que plora. M'escapo corrent i, en tombar la primera cantonada, em trobo cara a cara amb Chandra, dalt del seu vell tricicle. "El porto al seu hotel, senyor". No tinc forces per negar-m'hi. "No em miri així, senyor. Vostè volia veure això i jo li ho he ensenyat. Ningú va dir que això seria agradable. Vostès els occidentals tenen idees estranyes sobre la Mort, i molts de vostès no poden suportar la seva proximitat. Sí, la Mort fa una olor particular, un sabor especial, un so únic".

... Estic inventant el diàleg o va ser realment això el que va passar? La calor i la febre em fan somniar la meua pròpia realitat, passat i present, impossible topada i encontre, com els sentiments trobats de repulsió i atracció que vaig experimentar la nit del Ganges Negre.

... Estic assedegat... vull aigua... vull dormir...

A D É U A A G R A

Ell m'ha demanat una cigarreta, i quan l'encenc sé que no hi ha plans després de l'última pipada. El fum quedarà per sempre a la boca del jove Princep, del vell Captaire. Ell seguirà netejant el terra enganxifós del tren, però jo mai arribaré a veure les seves dents, el núvol de nicotina no em deixarà descobrir el passat que amaga la seva mirada. És difícil endevinar el gust del seu somriure quan li pregunto on va. "Quan,

avui, demà, d'aquí a deu anys?"... Em sento estúpid quan el Taj-Mahal desapareix dins d'un núvol de vapor, tarda tòrrida d'agres olors: el riu és prim i brut, l'aigua bull i les vaques no són sagrades quan cerquen menjar en el fang dels marges.

C U B A - N O T E S D'UN DIARI INEXISTENT

Mèxic DF, 27 de març 2000

Che Guevara patia un atac d'asma a la jungla boliviana, de nou, en el documental francès que emetien a la televisió la mateixa nit de la meua arribada al DF des de L'Havana: una d'aquelles no-coincidències. Estic sol novament, exhaust i meravellat després de viure l'explosió d'energia i vitalitat d'aquella illa. "El Carib té sang africana, hermano!". No he sortit de l'habitació de l'hotel en dos dies, he de digerir tot el que vaig veure i viure allà. Cansament.

"Venceremos". Al país d'"Aquí no se rinde nadie", el dia a dia és la lluita contra l'embargament del gringo: "La lucha" és com ells anomenen la tasca quotidiana de sortir al carrer i aconseguir llet i carn per als de casa.

La decadència té una bellesa pròpia, a L'Havana les velles mansions són les més boniques del món, és la pols del socialisme: "Som sis famílies vivint aquí, corazón". Passi vostè, siusplau. Els antics propietaris viuen a Florida ara, diuen missa i resen per la mort de Castro, amb l'esperança que Déu escolti els seus precis abans que morin o que oblidin els carrers del Vedado.

La bugada està estesa al balcó, la mainada llança petons a l'aire, juguen a endevinar el teu nom. Música calenta a la ràdio de la barqueta de cafè: aquesta és l'última cigarreta i no n'hi ha més a la butxaca, "Negro". Havana Vella; paseo pel carrer amb el "Gordo", més tard fumem un canuto al costat de la Factoria: carrer Àguila, número 318. "Recorda-ho per la propera vegada. Només has de xiular i surto. Me'n guardo una per fumar-me-la amb la meua xicota després, oká?" Entre rialles parlem de reage i hip-hop, "no sé què us a agafat amb la música salsa, tots aquests vel-

lets de sobte tan famosos, t'haig de fer escoltar el rap de L'Havana, Mihermano. Escolta, recorda't de la samarreta rasta quan tornis per aquí, oká?"

"No ens oblideu, siusplau": El visitant és l'única esperança dels cubans de seguir en contacte amb el món exterior. Les coses aquí són clares: ells són pobres, i tu NO. Aquesta és una posició amb la qual et trobes només aterrar a l'illa; la diferència és òbvia, un bitllet d'avió per sortir d'aquí defineix la llibertat. Ells poden veure el dolç, però no el poden tastar. No fa gràcia. El viatger és algú desitjable, la presència de l'estranger materialitza les temptacions que transforma el socialisme perfecte en insatisfacció. És veritat el que estic dient? Hmmm..., t'he molestat ara? No et preocupis, sempre pots amagar-te al paradís tropical construït per als turistes a Varadero, Club Red. Descansa i submergeix-te entre coralls, al cap i a la fi, tu vas venir de vacances...

"No se'n vagin, quedín-se entre nosaltres, ara mateix trobaré alguna cosa per sopar, casa meua és casa seva". Julia, la mare, el seu home a la presó, la seva neboda en edat de casar-se, el seu fill parlant del seu germà a Miami. Julia, la dona de pits enormes que un dia van alimentar cinc infants, ulls que parlen de necessitat i que reflecteixen generositat.

Els cubans saben que el capitalisme tampoc els salvarà, ells només volen el mateix que tu i que jo... i potser que ells sàpiguen més que tu i que jo: has d'anar a L'Havana per aprendre a propòsit de sensualitat i bellesa, a propòsit d'igualtat, d'orgull i de supervivència. A propòsit d'hospitalitat i destí no escollit.

Ens van robar les càmeres de fotos, ens van dir que va ser una noia vinguda de Guantànamo a fer fortuna a la gran ciutat: jinetera desesperada, prostituta a temps complet. "Això és Cuba, Daniel, la veritable Cuba" em diu Jorge, des del seient del darrera del gran Pontiac '56, en el qual recorrem la ciutat immersos en la recerca frenètica dels aparells. Estic suant de nou i més enfadat amb mi mateix que no pas amb la lladre. Em giro cap a Jorge, i en els ulls vermells veig la mirada de qui odia el Barbut però no té suficient valor com per saltar a la

balsa. És dur sentir la frustració del pobre diable al meu darrere: creies que el Carib és només aquella dona bonica apropant-se a nosaltres? Són molts els que somien escapar. "No vull parlar de política ara, miamor, casat amb mi i porta'm al teu país... no et va agradar el que et vaig fer ahir a la nit?". El taxista em demana foc i set dòlars sense favor. Cigarreta negra, punt i a part.

Les tres de la matinada i només hi ha rom per veure en aquest bar; aguardent a la gola, tabac fort als pulmons. Aquest és un lloc per on els turistes no passen. Curiositat ebria, la temperatura és alta a sobre i a sota la pell fosca, històries de la guerra a Angola, de conviccions fortes, d'un amant rus que va marxar ja fa massa temps... però potser tot és fals, el rom és una beguda que canvia el gust de la suor, i ara esta permès fer noves amistats que oblidarem en despertar: el luxe de l'occidental, mira-la hermano, jove carn forta a punt pels alemanys, els espanyols, els italians. L'amor s'aprecia en dòlars; les paraules tendres, un cop tancat el tracte.

Si trobes alguns músics entre els carrers Zanja i Capitolio corre a comprar un paquet de cigarretes, i pregunta'ls on venen rom barat. Reparteix cigarretes i obre les ampolles, i a veure què passa. No importa ara si no hi ha res per esmorzar demà, encara és de nit i ningú t'ha demanat pensar en la sort dels altres, llest? Però l'alcohol no compta, miamigo, escolta el seu cor: fort i marcant el ritme. La força ve de la necessitat: saps el que vol dir sexi? Encara no, hermano. Les sis del matí i els músics no han parat des de mitjanit, aquests grans culs, el moviment dels malucs, ho porten a la sang, "una foto un dòlar, dues fotos dos dòlars... deu fotos deu dòlars, et faig un preu per la teua cara bonica. Eh!, vols comprar una caixa d'havans?"

Inventant, tothom inventant el proper galó de petroli, el sopar d'aquesta nit, la nova porta de casa, els recanvis del cotxe... el pròxim matí...

Rolando ha estat plorant. És una cosa que no pot amagar més. Ell no vol parlar, però li prometem que se sentirà millor si ens ho explica. Escoltem una història de vergonya i culpa, de sentiments camuflats: què és el que queda, llavors? Ser gai a Cuba signifi-

cava presó fins no fa gaire. Rolando ens vol presentar uns amics: María i Angela es van haver de casar amb Jorge i Fidel. Lesbianes i gais compartint sostre i falsos matrimonis, l'única manera d'evitar que el Partit s'interposi entre ells. Ara, quan la calor ja ha passat, la nit a Santiago de Cuba permet que els veritables sentiments surtin a la llum, i Rolando vol explicar-nos una història desesperada amb intent de suïcidi. Ara la fe en un futur millor ha tornat, i les llàgrimes formen part del procés de curació, lluny de la desesperança del passat. Santiago de Cuba, la Terra Calenta.

... ..

M'he adormit abans del final del documental: conec el final de la història, el Che caçat pels soldats bolivians, un home sol, un home i el seu somni. Tothom va girar l'esquena a la Revolució. Ell era un visionari que no va poder fer res per evitar sucumbir als seus propis ideals. "Compañero Che Guevara, presente!". Els nens el recorden cada matí en els himnes escolars. Fa quaranta anys de la Revolució, i els ideals segueixen vius a l'illa. Els cubans estan orgullosos d'un sistema en el qual l'educació i l'assistència sanitària segueixen sent gratuïts per a tots els ciutadans: Fidel és un terrible i magnànim pare, la seva ombra pot destruir-te, però ningú pot estimar-te més. Càstig i estimació, rialles i plors, exuberància i fam. Això és la vida, podries contestar-me, però a pocs llocs l'he sentida tan a prop, tan real, tan puta, tan bonica...

VERANO EN LA ESTEPA

Ulan Bator, 16 de Agosto 1999

Tarjeta de embarque y siete horas de espera en el aeropuerto de Moscú. El aire acondicionado no funciona y dicen que afuera hace un calor húmedo de 32 grados. Salchichas y puré de patatas en el menú. Aquellos iraníes hace cinco días que esperan un avión que

nunca llegará: es fácil adivinar en que dirección se encuentra la Meca; segundo pasillo a la izquierda, antes del lavabo de señoras.

Ulan Bator está a siete horas de vuelo a través de la interminable tundra siberiana: pescado con sabor a microondas a las 5 de la madrugada. Los rusos son seres nacidos de la tristeza, y disimulan su destino trágico vistiendo el traje azul de la melancolía... esos ojos...

Amanecer y aterrizaje en el País Verde. La tierra no ha sido profanada por vallas o cultivos, únicamente colinas redondeadas, olas verdes meciéndose hacia el horizonte. Halcones volando en círculos, juegos de caza a la luz anaranjada del atardecer: es verano en la estepa.

Mongolia, donde los huesos de los animales muertos tienen alma, y los fantasmas de los lamas juegan alrededor de los antiguos estupas.

Una vaca sale del interior de un antiguo edificio, el Teatro del Pueblo, en la plaza central. Una escultura de hormigón, coja, saluda a los trabajadores del ayer. Los Grandes Khanes habían partido hacía ya mucho tiempo cuando Stalin llegó, con su martillo de ideología y su hoz de sangre. También él se fue, y ahora los mongoles se despiertan libres de nuevo, abrazando el Budismo y el Capitalismo, las dos religiones que les acompañan hacia un destino que nadie adivina. El mendigo ciego lanza las monedas al aire, y con el tacto de sus dedos leerá tu futuro. Dale mil togrogs y vámonos : venga, venga, abre la botella... Gengis Khan es el nombre de un vodka fuerte, bébete a tu héroe, rompe la botella y piensa en el Imperio Perdido... El esqueleto de una yegua señala el camino que el ultimo jinete tomó el pasado otoño. Mi mente es inconexa ahora; debo estar muy borracho...

En la estación de autobuses una chica belísima, un viejo soldado, una mujer enferma, un adolescente orgulloso, venden huevos duros, probablemente los mismos que esos hombres de negocios chinos comen, esperando el vuelo 385 dirección Beijing. Ahora están bebiendo agua en un pequeño plato: sed ruidosa, maletines relucientes.

J H A K R I

Changu Narayan, Nepal, 30 de agosto 1999

Desde que llegue a Nepal quise conocer personalmente a un jhakri. Cuando hicimos la subida a los lagos de Gosaiwunda, con motivo del festival de Janai Purnima (de la luna llena de agosto) encontramos a muchos de ellos, cargando con sus tambores y cascabeles rituales: son personajes carismáticos que bailan y cantan en honor a los dioses, en especial en honor al Señor Shiva. Son también los curanderos, hechiceros y doctores para la mayoría de la población rural del país. Un profesor de una escuela cercana al monasterio de Changu Narayan, en el Valle de Kathmandú, me dijo un día que conocía a uno cerca de allí. Hoy fuimos a buscarlo a la salida de clase, y nos condujo a la casa de Ramchandra.

Ramchandra Karki tiene 29 años, pero sus ojos castaños hablan de muchos, muchos más. Le digo que los tiene bonitos, pero después pienso que era más adecuado decir que son, al mismo tiempo, cálidos, sabios y poderosos.

Hemos llegado en medio de una ceremonia: ésta no tiene nada de espectacular, vecinos y conocidos siguen charlando, fumando y sorbiendo té mientras el jhakri canta y toca la espalda de la paciente. Ella es una mujer de unos 40 años: sufre espasmos nerviosos y tiene dolores agudos en la zona renal. Cuando llegamos, Ramchandra ya ha realizado el baile y la música ritual para invocar la ayuda de los mantras, ayudado del tambor y los cascabeles. Ahora el cante es más grave y pausado (me dicen que esta nombrando a los dioses), estamos dentro de la casa y el continúa con los masajes al tiempo que sostiene incienso humeante. Cuando acaba, ella se queja de nuevo. El dolor ahora se mueve alrededor de la espalda sin parar. Jhakri la tranquiliza diciéndole que eso es normal, y le pide volver la noche siguiente, cuando el cantará y rezará de nuevo antes de bañarla en agua hirviendo. Solo entonces ella estará curada...

Ha parado de llover. Santosh me dice que Ramchandra me ha invitado a su casa en el futuro, cuando yo haya aprendido suficientes secretos de la sabiduría y el poder de los mantras. Nos miramos fijamente a los ojos de nuevo, y recuerdo la historia del Lama y el Jhakri que nos contaron una noche durante el peregrinaje a Gosaiwunda. Lama y Jhakri eran dos hermanos, y ambos poseían el libro de los Tantra-Mantras, el Libro del Espíritu de la Sabiduría. Un día los hermanos se pelearon y empezó una guerra de poderes terrible. Lama robó el libro de Jhakri y lo lanzó al fuego. Jhakri, al descubrirlo, trago las cenizas de la hoguera, y fue así como la sabiduría pasó a formar parte de su propio cuerpo. Desde entonces, ningún jhakri necesita el Libro para transmitir la Sabiduría Mántrica. Lama y Jhakri tienen roles bien diferenciados e importantes en Nepal. La gente acude a un jhakri cuando está enferma, y pide los servicios de un lama cuando van a morir, o para invocar los poderes benignos de la naturaleza, como la lluvia o una cosecha beneficiosa. El primero no necesita el Libro, el segundo lee las palabras sagradas en cada ceremonia. De nuevo las dos grandes religiones en Nepal se cruzan y complementan: Lama posee el conocimiento de Buda, Jhakri invoca al terrible Shiva hindú. O como los nepalíes dicen: "las dos religiones son de hecho la misma, o no es Buda la novena reencarnación del dios Vishnu..."

A D I Ó S A A G R A

Él me ha pedido un cigarrillo, y cuando lo enciende se que no hay planes después de la última calada. El humo se quedará para siempre en la boca del joven Príncipe, del viejo Mendigo. El seguirá limpiando el suelo pegajoso del tren, pero yo nunca llegaré a ver sus dientes, la nube de nicotina no me dejará descubrir el pasado que esconde su mirada. Es difícil adivinar el sabor de su sonrisa cuando le pregunto a dónde va. "Cuando, ¿hoy, mañana, dentro de diez años?" ... me siento estúpido cuando el Taj-Mahal desaparece en una nube de vapor, tarde tórrida de agrios olores: el río es delgado y sucio,

el agua hierve y las vacas no son sagradas cuando buscan comida en el barro de las orillas.

LAS MADRES DEL SILENCIO

Acteal, Chiapas, México. Febrero 2000

El ejército rodea sus tierras. Ahora dicen que sus plantas de café van a ser vendidas a una de esas grandes compañías sin cara: nada nuevo después de quinientos años de dominación. Mira a los ojos de esta gente, y descubrirás qué significa la resistencia sin ideología.

Ideología: es una palabra moderna que no tiene nada que ver con estaciones, con cosechas, con fe.

Esta no es época de héroes. Los mayas han resistido y sobrevivido a los tiempos de grandes discursos, de palabras vacías, de cruz y espada. No existe realidad perfecta, pero nadie busca la perfección en el país de los tzotziles.

Al atardecer puedes reconocer el olor del silencio entre estas mujeres. Es un silencio que tiene miles de años de antigüedad, con un sabor parecido a la lentitud de la rotación de la Tierra, que suena como la canción olvidada que nos habla de supervivencia: no hay necesidad de recordar las palabras, conocerás los versos cuando despiertes por la mañana y trates de alimentar a tu familia, cuando luches para conservar tus tierras. Quizás lo más grave de las mentiras es que los niños ya no ríen tan a menudo.

Amanece. El fuego calienta la cocina de nuevo. Ellas caminan sin hacer ruido, cargando bebés y leña, granos de café y frijoles; sus ojos son profundos y negros. Antiguos. Ellas son las propietarias de sus sueños.

No hay lugar para contradicciones cuando la vida es nacimiento y muerte: un ciclo infinito que refleja la presencia de la Madre.

[Maria está dando de mamar a su pequeño. Le está cantando una nana en voz baja.]

El resto es únicamente ruido.

INDIA - FEVER IN VARANASSI

Jaisalmer, 16th. September 1999

No energy to move too far from the spinning fan. Exhausted after a bad night in the bus and a diarrhoea playing with my guts. I've decided to take it easy and rest.

Fourteen days ago I was in Varanasi, where the dead and the alive mix at the riverbanks of the Ganges. "Call me Chandra, come with me" My new companion is an old rickshaw driver whose eyes are red and nervous. He takes me to the ghat, one of the thousand holy staircases that end in the river. I reached Hell, or maybe just Purgatory, if the Hindus have one... Five bodies are burning in the dark night, and then I discover the smell of death: flesh is sweet when the soul has abandoned the body and is in search of the next reincarnation. I don't feel really together now, Chandra keeps talking really fast and I can only watch his lips, a soundless speech about rituals and beliefs. His profile is sharp against the burning river, flames reflected on the water.

The smell is luscious, I want to get away but I can't escape the vision of the human bonfire. I decide to stay and I discover the people around us. It was a vision of lost angels, all waiting for the next morning, to dissolve in the mist of dawn, not moving, with no faces: just the sparks of their eyes looking through me, beyond the substance of the world and the weight of my mortality. They wear white and mourn for their lost relatives. Their clothes reflect the red of the fire, and the moving shadows dance around their tired shoulders. They don't notice me, because they are the sentinels of another world, where sorrow is an illusion, and the spiritual balance is reached by detachment: no crying, death is a celebration of Freedom. I try to understand...and I feel I haven't been invited.

I'm sick, Chandra points at the heads and is talking about the vision of exploding skulls,

and I don't know how to make him to shut his wobbly and greedy mouth.

I begin to walk away and my arm is held by the guard of the site. Not a word, and I know now is the time to pay for my curiosity. "The wood is expensive, I am sure you can help the family". A bunch of rupees comes out from my pocket and I feel I have been here for thirteen hours, thirteen years. Sweat is an emotional estate, and the smoke a condition under which time and space change their de-finitions: blessed ash and a dog crying. I run away and in the first lit street I meet Chandra up on his rickshaw. "I'll take you back to the hotel, Sir". I am powerless, and I can't even say no. "Do not look at me like that, Sir. I knew you wanted to see it, and it is what I did. But nobody said it would be a pleasant scene. You westerners have strange ideas about Death, and many of you can't stand its closeness. Yes, Death has a smell, a flavour, even a sound."

...Am I inventing the dialogue, or was it like that, when I finally reached the Hotel? The heat and the fever make me dream my own reality, past and present and the impossible clash and encounter, like the changing feelings of repulsion and attraction I experimented that night of the Black Ganges.

...I'm thirsty wannawather wantsleep ..

THE MOTHERS OF SILENCE

Acteal, Chiapas, Mexico, February 2000

The army surrounds their land. They say that now their coffee crops can be sold to a big, faceless corporation: nothing new after five hundred years of domination. Look at their eyes and discover a resistance without ideology.

Ideology: it is a modern word, which hasn't got anything to do with seasons, with harvests, with faith.

This is not a time for heroes. These people have endured and survived the time of clever speeches, of words without meaning, of cross and sword. There isn't any perfect

reality, but nobody wants that perfection in the land of the tzotzils.

At dawn, you recognize the smell of the silence among those women. It's a silence thousand years old, it tastes like the slowness of the rotation of the Earth, it sounds like the forgotten song which tell us about surviving: no need to remember the words, you'll know the lyrics by waking up and trying to feed your family, to hold up to your land.

Dusk. The fire is warming up the kitchen again.

They walk quietly, they carry kids and wood, coffee beans and tortillas, their gaze is deep and black. Old. They are the owners of their dreams.

There is no room for contradictions when life is about birth and death: an endless cycle which feels, sounds, taste, looks like the presence of the Mother.

[Maria is breastfeeding her younger Son. She is singing to Him now]

The rest is just noise.

CUBA - NOTES FROM THE NON-EXISTANT DIARY

Mexico City, 27 of March 2000

Che Guevara was dying of asthma in the Bolivian jungle, in the French documentary I saw the first night back here. I've just arrived from Cuba, I am alone again, amazed and tired after that explosion of vitality and energy: "The Caribbean have African blood, hermano!". I have been locked in this room for two days, I have to digest what we saw there. Life's good and bad, but in Cuba the extremes are difficult to cope with when nobody warned you before. Exhaustion.

"Venceremos!" (We'll win!) In the country of "Aqui no se rinde nadie!" (No surrender!), the day by day fight against the USA's embargo. The Fight, la Lucha, as they call what you do everyday to bring bread and milk back home.

The decadence has its beauty, and in La Havana the old mansions are the most beautiful in the world, it's the Dust of Socialism, "we're six families living here, corazon".

Come in, come in, please. The old owners are in Florida now. They are saying mass, praying for the death of Castro, and hoping that God will listen to them before they die or forget how the streets of Vedado looked like.

The laundry's hanging in the balcony, the kids play baseball and give kisses to the air, salsa plays on the radio of the coffee maker: this is the last cigarette and no more to come, Negro. Havana Vieja; Gordo takes me around and then we smoke a joint besides the Factory: Aguila street, number 318. "I'll keep one and smoke with my girl, ok?"

"Don't forget us, please": the visitors are the only hope for them to keep in touch with the outside world. Here things are clear: they are all poor, and you are NOT. This is a position you are placed in as soon as your plane lands on the island; the difference is obvious, a plane ticket to get out of here defines your freedom. They can see the sweet, they can't taste it. Not funny. You are someone to be desired, you embody the temptations that turn the Perfect Socialist Society into a land of dissatisfaction. Is it true? Hmmmm, have I upset you? Don't worry, you can always hide away in the Paradise built for foreigners on the north coast, the purpose built tourist resort at Varadero, Club Red.

"But stay with us, please, I'll find something for dinner, our house is your house": Julia, the Mother, her husband in prison, her niece in age to marry and her son talking about his brother in Miami. Julia, the women of huge breast that one day fed five, the eyes that know of necessity and talk of generosity.

The Cubans know that the capitalism won't save them either, they just want the same as you and me...and they might know more than you and me: go to La Havana to learn about sensuality and beauty, about equality, about pride and surviving, about hospitality and fate.

We almost get our cameras stolen. " This is Cuba, Daniel, the real Cuba" says Jorge from the far corner of the big red car. He hates the system but doesn't have the guts to leave, anyway. He's not happy, no: did you think that the Caribbean was only this beautiful young woman approaching you now? Many

dream of escaping, "I don't want to talk about politics, darling, marry me and take me with you, c'mon, I'll make you happy, didn't you like last night?"

Three in the morning and they only sell rum in the bar; rough spirit in you throat, dark tobacco in your lungs. Here is a place where they don't see many tourists. Curiosity mixed with drunkenness, high temperature outside and inside the dark skin, tales of false adventures, of strong convictions, but maybe everything is fake, rum is a drink which will change the taste of your sweat, and you can make new friends whom will be forgotten the next morning: the luxury of the westerner, Look at her: young and tight flesh ready for Germans, Spanish, Italians, pockets stuffed with the dreamed dollar's bills.

If you meet some musicians between Zanja Street and the Capitolio, buy them some boxes of cigarettes and a few bottles of rum and you're gonna see what happens. No matter if there's nothing for breakfast next morning. It's not about sweet drugs, my friend, listen to their heart, they are strong. The strength comes from necessity: do you know what sexy means? Not yet, I tell ya! Six in the morning and the musicians haven't had a rest since midnight, those big bums, the movement of their hips, it's about their blood, "one picture one dollar, two pictures two dollars,... ten pictures five dollars, I do a price because of your pretty face, love. Eh, do you want to buy a box of cigars?"

Inventing, everybody's inventing the next gallon of petrol, the evening's meal, the new front door, the spares of the car...

Rolando has been crying. It is something that he cannot hide. He doesn't want to talk, but we promise that he will feel much better after. We listen a story of shame and guilt, of hiding his friends and his feelings: what's left, then? Being gay in Cuba meant prison until a few years ago. He takes us to visit some friends; Maria and Angela had to marry Jorge and Fidel. Lesbians and gays sharing roof and fake weddings to keep the Party's rejection away. Now, when the heat is gone and the night of Santiago de Cuba allows true feelings to come out, Rolando wants to tell us his story of despair; a suicide

YOUR STATISTICS ARE IMPORTANT!
IF LOST, PLEASE RETURN TO:
DANIEL FERNANDEZ,
C/ LLIBRECAT 90, SERRATICO 1a
08104 L'HOSPITALET DE LL.
SPAIN